

Eesti Noorsootöötajate Kogu

Riigikogu kultuurikomisjon
kultuurikomisjon@riigikogu.ee

03.04.2020

Eesti Noorsootöötajate Kogu täiendavad ettepanekud seoses Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisalasse Haridus- ja Noorteameti moodustamisega (163 SE).

Eesti Noorsootöötajate Kogu (ENK) tänab teid võimaluse eest esitada täiendavaid ettepanekuid Vabariigi Valitsuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse (Haridus- ja Noorteameti moodustamine, Keeleinspeksiooni nimetamine Keeleametiks) 163 SE kohta.

Nagu te oma kirjas viitasite, on ENK tõepoolest juba esitanud nimetatud eelnõu kohta täiendusettepanekud Haridus- ja Teadusministeeriumile (HTM) eelnõu kooskõlastusringi käigus. Paraku ei ole HTM suurt osa neist ettepanekutest arvesse võtnud ning ENK-i ja noortevaldkonna jaoks on 163 SE-ga seonduvalt jätkuvalt üleval väga olulised murekohad, mistõttu peame vajalikuks juhtida kultuurikomisjoni tähelepanu alljärgnevatele küsimustele.

1. Partnerite senine kaasamine protsessi on olnud mitterahuldav

Peame kahetsusega nentima, et meie organisatsioon ei ole seni olnud kaasatud Haridus- ja Noorteameti loomisega seonduvatesse aruteludesse. Meie ainus võimalus oma seisukohtade avaldamiseks on olnud HTM-i algatatud eelnõu kooskõlastusringi käigus. Arvestades muudatuste kaalukust ning mõju noortevaldkonnale, ei ole vaid kirjalike ettepanekute esitamine kitsalt ühendameti loomise protsessi ühes etapis piisav ning kaasamise hea tava põhimõtetele vastav.

2. Loodava Haridus- ja Noorteameti struktuuri tuleb käsitleda kui noortevaldkonna identiteedi jaoks võtmetähtsusega küsimust

HTM on 163 SE seletuskirja lisas 2 järjepidevalt viidanud oma vastustes erinevate organisatsioonide ja asutuste loodava ühendameti struktuuri puudutavate ettepanekutele ja kommentaaridele, et loodava ühendameti struktuur on alles väljatöötamisel ning arutelud nendel teemadel veel käivad. 163 SE otseselt loodava ühendameti struktuuri puudutavaid küsimusi tõepoolest ei käsitle ning õige on ka HTM-i seisukoht, et ühendameti struktuur on ameti põhimääruse tasandi küsimus, mille kinnitamise pädevus on haridus- ja teadusministril. Me ei saa kuidagi nõustuda seisukohaga nagu oleks ameti struktuur teisejärgulise tähtsusega küsimus.

Eesti Noorsootöötajate Kogu

ENK-i ja ka teiste noortevaldkonna osapoolte peamine mure seoses Haridus- ja Noorteameti loomisega on noortevaldkonna (st noorsootöö ja noortepoliitika) väljakujunenud tugeva identiteedi säilimise võimalikkus olukorras, kus valdav osa loodava ameti tööst hakkab keskenduma haridusvaldkonnale. Me ei pea vajalikuks üle korrata varem esitatud põhjendusi noortevaldkonna koostöö, identiteedi, isekorraldusõiguse ja omanäolisuse tagamise osas, ent peame väga vajalikuks, et:

a) ühendameti struktuuri puudutavaid arutelusid ei peetaks ainult HTM-i ja tema haldusala asutuste tasemel, vaid need küsimused kuuluksid ühendameti loomisega seonduva seadusloomeprotsessi juurde Riigikogus;

b) kultuurikomisjon küsib HTM-ilt 163 SE menetluse käigus Riigikogus tagatise selle kohta, et noorsootöö ja noortevaldkonna teemasid ja nende temadega tegelevaid spetsialiste ei hajutataks haridus- ja noortevaldkondade integreerimise ettekäändel loodava ühendameti struktuuris laiali paljude osakondade vahel. See oleks ENK-i hinnangul noortevaldkonnale kahjulik. Selle asemel soovime tungivalt, et loodava ühendameti struktuuris säiliks noortevaldkonna terviklikkus ning väljakujunenud identiteet, mida saab tagada vaid noortevaldkonnale keskenduva eraldi struktuuriüksuse olemasolul.

c) kultuurikomisjon rõhutab partnerite senisest suurema ja sisulisema kaasamise vajadust loodava ühendameti struktuuri, põhimäärust ning töökorraldust puudutavate küsimuste aruteludesse, mitte ainult kirjalike ettepanekute esitamise kaudu, vaid ka arutelukoosoleku(te)l osalemisena.

3. Ühendameti loomise protsessi ajakava tuleb muuta

Nii ENK kui ka mitmed teised sotsiaalsed partnerid ning HTM valitsemisala asutused on 163 SE kooskõlastusringi käigus väljendanud muret ühendameti loomise ajakava osas. Ei saa nõus olla HTM-i kooskõlastustabelis välja toodud selgitustega, mille järgi „rutakaks tegutsemiseks ei saa nimetada protsessi, mis kestab 12 kuud”. Niivõrd mastaapset ja korraga nii palju erinevaid asutusi puudutavat ümberkorralduse protsessi pole HTM-i haldusalas varem tehtud. Samuti ei oma tähtsust korduvalt nimetatud nn protsessi kogupikkus (12 kuud), kui on selge, et antud olukorras 1. augusti 2020 tähtaja saavutamine on võimalik üksnes kiirustades ning juhul, kui partnerite kaasamist ja avalikku arutelu võimalusi kas ei toimu üldse või toimuvad need väga rutates ning piiratud mahus.

Soovime kultuurikomisjoni tähelepanu juhtida ka Eestis kehtivale eriorukorrale, mille tulemusel on nii riigiasutuste kui ka noortevaldkonna organisatsioonide fookus olnud suunatud eriolukorrast tulenedes oma töö ümberkorraldamisele ning kodanike, sh noorte,

Eesti Noorsootöötajate Kogu

toetamisele muutunud tingimustes. Praeguses olukorras on võimalused nii inimressursside kui ka kaasamis- ja osalusmeetodite osas arusaadavalt piiratud ning on seda suure tõenäosusega veel mitmeid nädalaid. Seetõttu ei ole mõeldav, et ühendamet saaks tegevust alustada juba 1. augustil 2020. Teeme ettepaneku muuta 163 SE-d selliselt, et ühendamet alustaks oma tegevust 1. jaanuaril 2021.

Loodame, et kultuurikomisjon võtab meie esitatud ettepanekuid arvesse ning arvestab noorsootöötajate esindusorganisatsiooni tõsise murega, mis meil seoses ühendameti loomise protsessiga on tekkinud ning millele me ei ole seni rahuldavaid vastuseid saanud. Praeguses eriolukorras on olulisem kui kunagi varem toetada noori ja noorsootöö võimalusi riiklikul tasandil. Mõistame, et muudatused on tulemas, ent loodame, et nende planeerimise käigus ei kahjustata noortevaldkonna toimimist. See oleks ebakindluse, ennustatava majanduslanguse ning suureneva noorte tööpuuduse tingimustes noorte suhtes vastutustundetu käitumine.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ilona-Evelyn Rannala
juhatuse esimees